

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de calificare și înregistrare a instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ		
Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de calificare și înregistrare a instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură, a fost elaborat de către Ministerul Energiei cu suportul „Moldovan Green Transition Technical Assistance Facility project” implementat de către Expertise France.		
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ		
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ		
Proiectul de hotărâre a fost elaborat în temeiul art.10 alin. (1) lit. l) și art. 23 din Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse, care conferă Guvernului atribuția de a aproba regulamente și de a exercita atribuții în conformitate cu legea respectivă, precum și stabilește cadrul juridic necesar pentru calificarea și înregistrarea instalatorilor de sisteme care utilizează surse regenerabile de energie (în continuare – <i>SER</i>).		
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative		
La data de 8 noiembrie 2018, prin Hotărârea Guvernului nr. 1051/2018, a fost aprobat Regulamentul privind calificarea și înregistrarea instalatorilor de echipamente care utilizează SER, inclusiv cazane, furnale și sobe pe bază de biomasă, sisteme fotovoltaice și termice solare, sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură. Regulamentul transpune Anexa IV din Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, contribuind la armonizarea cadrului național cu legislația europeană în domeniu. De la intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 1051/2018 și până în prezent, au fost identificate multiple dificultăți în aplicarea prevederilor regulamentului, menționate în Tabelul 1. Implementarea acestuia s-a dovedit a fi limitată, ceea ce a condus la reglementare redusă a activităților instalatorilor de sisteme SER și un interes redus din partea instalatorilor calificați existenți de a obține statutul de instalator înregistrat în registrul instalatorilor de sisteme SER. De exemplu, în prezent sunt înregistrați doar 38 de instalatori de sisteme fotovoltaice, în timp ce estimările indică existența a peste 100 de instalatori calificați care activează în afara cadrului reglementat (pe piață liberă), fără a fi monitorizați sau incluși în registru. Această discrepanță afectează transparența pieței și limitează capacitatea autorităților de a asigura controlul calității și conformitatea tehnică a instalațiilor SER. Tabelul 1. Aspecte problematice identificate în procesul de aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1051/2018.		
Nr. crt.	Domeniul de reglementare	Propuneri de modificare

1	Definiții și clarificări	Revizuirea definițiilor incluse în regulament pentru a asigura claritate și coerență. De exemplu, declarația de conformitate presupune a fi emisă de un instalator de sisteme SER, ceea ce nu se aliniază cu regulamentele ANRE.
2	Atribuții profesionale	Definirea clară a atribuțiilor instalatorului de sisteme SER și diferențierea acestora de cele ale electricianului autorizat, evitând suprapunerea responsabilităților și domeniilor de competență.
3	Evidența declarațiilor de conformitate	Revizuirea condițiilor ce țin de procedura de eliberare, păstrare și raportare a declarațiilor de conformitate, inclusiv necesitatea acestora.
4	Admiterea la cursuri	Definirea cerințelor de admitere și de formare prealabilă pentru participanții la cursurile de formare continuă și standardizarea procedurii de recunoaștere reciprocă a certificatelor.
5	Certificare și calificare	Revizuirea procedurii de eliberare a certificatelor de absolvire a cursurilor pentru instalatorii de sisteme SER în ordinea introducerii acestora automat în Registru
6	Retragerea și suspendarea calificării	Clarificarea și îmbunătățirea mecanismului de retragere sau suspendare a calificării instalatorilor de sisteme SER.
7	Obligațiile de raportare	Introducerea unor prevederi referitoare la sancțiunile aplicabile în cazul în care instalatorii nu își îndeplinesc obligațiile de raportare.
8	Confirmarea competențelor în timp	Stabilirea unei perioade și a unei metode alternative de confirmare a competențelor profesionale după o perioadă de timp în care ISER nu a activat, distinctă de cea prevăzută la pct. 62 din regulament.

Prezentul proiect impune obligativitatea înregistrării instalatorilor de sisteme SER și reprezintă un instrument esențial pentru informarea beneficiarilor în procesul de selecție a prestatorilor de servicii, precum și pentru monitorizarea și raportarea corectă a datelor privind instalațiile SER la nivel național. De exemplu, Biroul Național de Statistică întâmpină dificultăți în colectarea și raportarea anuală a datelor statistice privind instalațiile SER către oficiul statistic al Uniunii Europene Eurostat, din cauza lipsei unui sistem coerent de evidență, în special în cazul pompelor de căldură și altor tehnologii emergente.

Totodată, în contextul extinderii programelor de finanțare destinate instalării sistemelor bazate pe SER, se observă o tendință tot mai accentuată de impunere, din partea autorităților și/sau instituțiilor finanțatoare, a condiției ca beneficiarii acestor programe să contracteze exclusiv instalatori calificați și înregistrați în Registrul instalatorilor de sisteme SER. Această cerință contribuie la creșterea interesului din partea instalatorilor calificați care activează în piața liberă, determinându-i să solicite înregistrarea oficială în registru, în vederea accesării oportunităților de colaborare în cadrul proiectelor finanțate.

Astfel, prezentul proiect stabilește cadrul juridic necesar pentru calificarea și înregistrarea instalatorilor de sisteme care utilizează SER, stabilirea cerințelor obligatorii aplicabile acestora, definirea regulilor de verificare a sistemelor SER instalate, precum și reglementarea procedurilor de recunoaștere a certificărilor sau calificărilor obținute de la organisme acreditate din statele membre ale Uniunii Europene, părțile contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice și țările cu care Republica Moldova are încheiate acorduri bilaterale în domeniu.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de

biomasă, de sisteme fotovoltaice solare și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură are la bază necesitatea asigurării calității serviciilor de instalare, siguranței și eficacității a instalațiilor SER, precum și consolidarea încrederii consumatorilor în tehnologiile aferente. Această necesitate poate fi realizată prin revizuirea și completarea cadrului normativ cu relevanță în domeniul energiei regenerabile.

Pentru intervenția propusă, se stabilesc următoarele obiective specifice:

- 1) Atingerea obiectivului național. Conform Deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/02/MC-EnC, Republica Moldova are un nou obiectiv de a atinge o pondere de 27% din energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie până în 2030.
- 2) Asigura securității utilizării echipamentelor ce utilizează energie din surse regenerabile.
- 3) Asigurarea monitorizării instalațiilor de sisteme SER.
- 4) Promovarea și dezvoltarea tehnologică în domeniul energiei regenerabile. Integrarea în mod eficient noile tehnologii, cum ar fi integrarea soluțiilor de stocare a energiei, inclusiv în combinație cu stații de reîncărcare.
- 5) Promovarea utilizării corecte și eficiente de către beneficiarii finali a echipamentelor ce utilizează energie din surse regenerabile.

Principalele prevederi ale proiectului:

- 1) Stabilirea condițiilor transparente, obiective și neechivoce pentru calificarea și înregistrarea instalatorilor de sisteme SER.
- 2) Crearea registrului instalatorilor de sisteme SER, în calitate de instrument de informare a beneficiarilor pentru fundamentarea deciziilor cu privire la selectarea prestatorului de servicii de instalare a sistemelor SER.
- 3) Stabilirea regulilor de ținere a registrului instalatorilor de sisteme SER.
- 4) Stabilirea drepturilor și a obligațiilor de bază a instalatorilor de sisteme SER.
- 5) Monitorizarea activității instalatorilor de sisteme SER și verificarea modului de instalare de către aceștia a sistemelor SER.
- 6) Stabilirea criteriilor de recunoaștere a certificării sau calificării de instalator de sisteme SER efectuate de prestatorii de formare profesională din statele membre ale Uniunii Europene, părțile contractante la Tratatul de constituire a Comunității Energetice și țările cu care Republica Moldova are încheiate acorduri bilaterale.

Prezentul proiect a fost elaborat ținând cont de bunele practici ale statelor membre ale Uniunii Europene, în special în ceea ce privește reglementarea procesului de calificare, certificare și monitorizare a instalatorilor de sisteme care utilizează SER.¹

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Având în vedere că proiectul menționat are ca scop transpunerea Anexei IV din Directiva 2018/2001 (RED III), precum și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 1051/2018, nu au fost identificate opțiuni alternative față de cea propusă.

În contextul evoluției situației fără intervenție, calitatea Republicii Moldova de Parte Contractantă în cadrul TCE presupune un angajament ferm de a respecta și implementa acquis-ul comunitar. Prin urmare, un astfel de scenariu este de evitat.

¹ Bază de date a schemelor de certificare existente și a calificărilor necesare pentru ca instalatorii de sisteme de energie regenerabilă în țările UE: <https://www.reseu.eu/schemes>

Din aceste considerente este necesară aprobarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice solare și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Menținerea situației actuale și lipsa unei reglementări clare pentru instalatorilor de sisteme SER, ar cauza:

- Afectarea calității serviciilor oferite de instalatori de sisteme SER, cât și capacitatea instituțională de monitorizare, în vederea reducerii riscurilor asociate instalării și configurării necorespunzătoare a echipamentelor.
- Lipsa prevederilor clare de raportare a activităților instalatorului de sisteme SER.
- Absența unor definiții precise și a unei delimitări clare a atribuțiilor profesionale, continuă suprapunerea competențelor între instalatori, electricieni autorizați și alte categorii profesionale, generând confuzii și riscuri în aplicarea normelor tehnice.
- Lipsa unui sistem de evidență a activității instalatorului reduce trasabilitatea lucrărilor executate și împiedică verificarea conformității instalațiilor.
- Criteriile neuniforme de admitere la cursuri și procedurile neclare de certificare afectează calitatea formării profesionale, iar absența unor reguli explicite privind retragerea sau suspendarea înregistrării în registru limitează capacitatea de sancționare a abaterilor.
- Neclaritatea obligațiilor formatorilor și lipsa unui mecanism de reconfirmare periodică a competențelor conduc la stagnarea profesională și la pierderea relevanței în fața evoluțiilor tehnologice.

Toate aceste lacune normative afectează în mod direct încrederea beneficiarilor, eficiența programelor de finanțare și capacitatea Republicii Moldova de a se alinia la standardele europene în domeniul energiei regenerabile.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de act normativ nu presupune cheltuieli financiare sau alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de stat. Intervenția propusă nu implică careva schimbări instituționale, necesare pentru implementarea măsurilor propuse, monitorizarea implementării acesteia urmând a fi realizată în limita atribuțiilor și obligațiilor legale ale autorităților publice și instituțiilor publice vizate, și anume – Ministerul Energiei cu suportul Centrului Național pentru Energie Durabilă.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de act normativ nu va avea un impact negativ asupra sectorului privat prin introducerea obligativității înregistrării instalatorilor de sisteme SER. Mai mult decât atât, acesta creează premise favorabile pentru stimularea investițiilor în valorificarea potențialului energetic din surse regenerabile, facilitând totodată accesul la diverse programe de finanțare disponibile în acest domeniu, atât la nivel național, cât și internațional.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Implementarea prezentului proiect de act normativ va contribui indirect la creșterea unui nivel sporit de securitate energetică a țării și nu generează impact asupra datelor cu caracter personal sau asupra echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Promovarea producerii și utilizării energiei electrice regenerabile este direct proporțională cu un grad mai înalt de securitate în alimentarea cu energie electrică, la un mediu mai prietenos și o expunere mai redusă la schimbările climatice. Proiectul de act normativ ar putea stimula următoarele obiective naționale: • Atingerea unei ponderi de 27% de energie din surse regenerabile în consumul final brut de energie, până în 2030. Astfel, stimulând procesul de decarbonizare și îmbunătățire a mediului ambiant. • Reducere până în 2030 a emisiilor totale de gaze cu efect de seră cu 70%, sub nivelul din 1990, – echivalentul a maximum 13,6 Mt CO₂e. Republica Moldova, în calitate de parte contractantă a Comunității Energetice, ar trebui să reducă până în 2030 emisiile nete de GES cu 68,6% sau emisiile de GES nu ar trebui să depășească 9,1 Mt CO₂e • Reducerea emisiilor totale de gaze cu efect de seră cu 88% până în 2030, comparativ cu nivelul din 1990, condiționată de disponibilitatea sprijinului internațional.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificat alte impacturi și informații relevante.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Legea nr.10/2016 transpune parțial Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei SER, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC. Directiva 2018/2001 face parte din pachetul legislativ al Comisiei Europene „Energie curată pentru toți Europeenii” (En.: Clean Energy for All Europeans²) adoptat de Comunitatea Energetică, care include 8 acte legislative. Totodată, prin decizia Consiliului Ministerial din D/2021/14/MC-EnC din noiembrie 2021, pentru Părțile Contractante au devenit obligatorii pentru transpunere 5 acte din domeniul energiei regenerabile, guvernantei și eficienței energetice. Obiectivul Directivei (UE) 2018/2001 este de a promova utilizarea energiei din surse regenerabile în cadrul Uniunii Europene. Aceasta stabilește un sistem comun pentru promovarea energiei regenerabile în diferite sectoare și include obiective obligatorii pentru Uniunea Europeană privind cota de energie regenerabilă în mixul energetic până în 2030.

² Portalul Comisiei Europene dedicate pachetului legislativ „Clean Energy for All Europeans”: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-strategy/clean-energy-all-europeans-package_en

De asemenea, reglementează pentru prima dată autoconsumul și contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în conformitate cu Acordul de la Paris din 2015 și cadrul de politici privind energia și clima al Uniunii pentru 2030.

În conformitate cu art. 21 pct. 1 lit d) și art. 31 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la acte normative, a fost elaborat tabelul de concordanță anexat la prezentul proiect care conține o informație exhaustivă privind transpunerea parțială a Directivei (UE) 2018/2001 în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin prezentul proiect se propune transpunerea integrală a Anexei IV din Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (RED III).

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului hotărârii Guvernului este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental (particip.gov.md).

Prin scrisoarea nr. 18-69-9741 din 8.09.2025 Cancelaria de Stat a transmis spre avizare Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice solare și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură, către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, S.A. „FEE-Nord”, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, Inspectoratul Supraveghere Produse Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova, Ministerul Mediului, IP Centrul Național pentru Energie Durabilă, S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova, precum și pe platforma (<https://particip.gov.md>).

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului cu privire la calificarea și înregistrarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură (număr unic 711/MEn/2025) a fost transmis spre expertizare prin scrisoarea Nr. 04 -2995 din 26 noiembrie 2025. Ulterior fiind recepționate expertizele de la Ministerul Justiției prin scrisoarea nr. 04/2-12124 din 09.12.2025 și expertiza Centrului Național Anticorupție cu Nr. 06/2/22150 din 09.12.2025 – proiectul Hotărârii fiind avizat pozitiv, iar comentariile/propunerile de îmbunătățire au fost integrate și reflectate în tabelul de sinteză.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea Regulamentului elaborat prin prezentul proiect completează Legea nr. 10/2016, abrogă Hotărârii Guvernului nr. 1051/2018 și exclude necesitatea reglementării separate în alte acte normative.

Consolidarea cadrului juridic național pe domeniu are loc prin transpunerea a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018

privind promovarea utilizării energiei din SER (RED III). De subliniat că transpunerea și implementarea Directivei menționate este o obligație ce reiese din angajamentele Republicii Moldova în calitate de membru al Comunității Energetice în conformitate cu prevederile Legii nr. 117 din 23.12.2009 pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul de constituire a Comunității Energetice.

Directiva (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, înlocuiește Directiva (UE) 2009/28/CE, care a fost transpusă total în Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care este legea-cadru în domeniul energiei regenerabile.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Dacă la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, lipsește prestatorul de formare profesională pentru categoria/categoriile prevăzute la pct. 12, aplicarea prevederilor prezentului Regulament pentru categoria/categoriile respective se suspendă pe un termen de până la 24 luni.

Pentru a asigura respectarea noilor prevederi ale prezentului Regulament de către instalatorii de sisteme SER existenți, se instituie o dispoziție tranzitorie, potrivit căreia instalatorii de sisteme SER deja înregistrați în Registrul instalatorilor de sisteme SER vor depune o declarație pe propria răspundere, conform prevederilor Regulamentului anexat, în termen de cel mult 15 zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri. Astfel, instalatorii de sisteme SER din categoria B1 vor fi obligați de a prezenta talonul de autorizare la grupa de securitate electrică prevăzută de prezentul Regulament.

În termen de până la 2 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a prezentei hotărâri, Instituția Publică Centrul Național de Energie Durabilă, cu titlu informativ, notifică instalatorii de sisteme SER deja înregistrați în Registrul instalatorilor de sisteme SER despre noile prevederi prevăzute în Regulamentul anexat.

Prevederile subpct. 14.3 se aplică exclusiv în cazul în care procedura de atestare pentru obținerea certificatului de atestare în domeniile menționate la subpunctul respectiv include evaluarea părții teoretice, precum și a competențelor esențiale aferente categoriei solicitate, stabilite în anexa la prezentul Regulament.

Secretară de Stat

/semnat electronic/

Carolina NOVAC